

CIVILEK ÉS VÁLASZTÁSOK

-

EURÓPAI ÉS MAGYAR TAPASZTALATOK

EMMM SEKTORKÖZI MŰHELYEK 3.
2021 NOVEMBER 4, ONLINE

ökotárs
alapítvány

CKA
CIVIL KOLLEGIUM ALAPÍTVÁNY

TÁRSASÁG A
SZABADSÁGJOGOKÉRT

EMBER S É G
ERE J É V E L

A legtöbb közép-európai országban így vagy úgy, nagy a politikai felfordulás. Egyesekben kormányváltások követik egymást, míg mások mindent felforgató választásoknak néznek elébe. Természetesen ezek a fejlemények a civil társadalomra is befolyással vannak, amennyiben állampolgári csoportok, szervezetek és mozgalmak ébrednek rá részvételük szükségességére, és szólnak hozzá a demokratikus folyamatokhoz a választások közben és után.

Ezt a műhelyt az Ökotárs Alapítvány partnereivel együtt - Emberség Erejével Alapítvány, Civil Kollégium Alapítvány, Társaság a Szabadságjogokért - egy közös, az Európai Bizottság által támogatott program keretein belül szervezi, mely program célja a civil szektor kapacitás növelése, és a választások körüli tevékenységekkel kapcsolatos tapasztalatcsere elősegítése.

A műhelyre civil szervezetek, mozgalmak, csoportok képviselőit hívjuk Magyarországról és Európából, hogy inspiráljanak és ötleteket adjanak a következő témákban:

- információcsere korábbi választások körüli – főként helyi és regionális – kampányokról és aktivizmusról (választói mozgósítás, jelölt fórumok, választási megfigyelés stb.);
- közös pontok és jó gyakorlatok megtalálása, melyek használhatók későbbi munkában;
- hálózatosodás és kapcsolatépítés hasonlóan gondolkodó szervezetekkel.

A műhelymunkát online tartjuk, zoom platformon. Az esemény nyelve magyar és angol, szinkrontolmácsolást biztosítunk!

A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. [Regisztrálni itt lehet](#) – a résztvevőknek az esemény előtt néhány nappal küldjük ki a zoom linket.

Bővebb információ: Móra Veronika, move@okotars.hu

Reméljük találkozunk!

Program

9.30-9.40

Bemutakozás: a program célja és alapjai

- Móra Veronika, Ökotárs Alapítvány

9.40-11.10

1. szekció: Civil társadalom és választások Közép-Európában

Választások Választások Közép-Európában: közös trendek, kihívások és a civil társadalom cselekvési lehetőségei

- Rast'o Kužel, Memo98 (Szlovákia)

Kampányok rövid bemutatása a környező országokból

- Magdalena Pecul-Kudelska, Obywatele RP (Lengyel Polgárok), Lengyelország
- Oana Preda, CERE (Forrásközpont a Társadalmi Részvételért), Románia
- Septimius Parvu, Expert Forum (Szakértői Fórum), Románia
- Albena Simeonova, FEA (Alapítvány a Környezetért és Mezőgazdaságért), Bulgária

Néhány példa Nyugat-Európából

- Monica Radu, Maison de l'Europe de Paris (párizsi Európa Ház), Franciaország
- Anne-Kathrin Gräfe, Bundesnetzwerk Bürgerschaftliches Engagement (Állampolgári részvétel Szövetségi Hálózata) Németország

Kérdések és válaszok

11.10-11.30 Szünet

11.30-13.10

2. szekció: Választások Magyarországon

Előválasztás 2021 őszén – Mit és miért? Eredmények és tanulságok

- László Róbert, Political Capital (előadás)

Esettanulmányok: választási csalások és orvoslásuk – példák 2018-ból és 2019-ből

- Bihari György, C8 (Budapest VIII. kerület)
- Bogdán Tímea, Érdekem az Érdeked Egyesület (Nógrád megye)

Civil társadalom és választások Magyarországon: sikertörténetek

- Szulovszky István, Civil Kotta (Szentendre)
- Csabalik Zsuzsa, PadTársak / Függetlenek A Szinva Városáért (Miskolc)
- Konkoly-Thege Júlia, A Város Mindenkié (Pécs)
- Vojtonovszki Bálint, Freie Ungarische Botschaft (Berlin)

Kérdések és válaszok

13.10-13.50 ebédszünet (közben videóvetítés)

13.50-15.00

3. szekció: Kiscsoportos beszélgetések

Mi teszi a helyi civil, választásokhoz kapcsolódó kampányokat sikeressé? (vegyes csoportok magyar és nemzetközi résztvevőkből)

- Mely tevékenységek a legérdekesebb számodra, és miért?
- Mitől lehetnek ezek a tevékenységek sikeresek?
- Szerveznél hasonlót a helyen, ahol élsz? Ha igen, hogyan?
- Mire volna szükség, hogy ilyen tevékenységet megvalósíthass?

Tudósítás a kiscsoportos munkáról és konklúziók

Záró szekció: Milyen segítséget nyújthatunk nektek?

Projektpartnereink rövid prezentációja a magyar hallgatóságnak

- Aujeszky Nóra, Társaság a Szabadságjogokért
- Arató Vilja, Emberség Erejével Alapítvány

Co-funded by the Rights,
Equality and Citizenship program.

Az Európai Bizottság támogatása nem jelenti a rendezvény tartalmának jóváhagyását, amely kizárólag a szerzők álláspontját tükrözi, valamint a Bizottság nem tehető felelőssé ezen információk bármilyen felhasználásáért.

Rast'o Kužel

MEMO98

Szlovákia

Rast'o Kužel több mint 22 éves nemzetközi tapasztalattal rendelkező média és választási szakértő. 1998 óta vezeti a MEMO98-at, amely nemzetközi intézmények számára véget médiamegfigyelést és technikai segítséget nyújt civil szervezeteknek. Rast'o média és választási elemzőként, tanácsadóként és trénerként működött közre vagy 30 EBESZ választási misszióban, legutóbb Olaszországban, Hollandiában és Izlandon. Emellett több mint 150 választással és médiával kapcsolatos projektben és küldetésben vet részt az ENSZ, az Európa Tanács, az EBESZ és más intézmények szervezésében, többek között Nigériában, Myanmarban, Moldovában és Ukrajnában. 2011-ben az ő vezetésével valósult meg egy, a közmédiát, a civil szervezeteket és a választási intézményrendszert fejlesztő UNDP project Grúziában.

Az elmúlt öt évben Rast'o sokat foglalkozott a propaganda és a dezinformáció kérdésével, kutatta az orosz narratíva hatását a volt szovjet országokban és másutt, médiamonitorozásról és tényellenőrzésről szóló képzéseket tartott, és részt vett a témával foglalkozó különböző eseményeken. Emellett vizsgálta a közösségi média választásokban játszott szerepét, és azt, hogy hogyan lehet kezelni a káros hatásokat, illetve hogy hogyan lehet monitorozni ezeket a trendeket a választások nemzetközi megfigyelése kapcsán.

Magdalena Pecul-Kudelska

Obywatele RP

Lengyelország

Magdalena Pecul-Kudelska a Varsói Egyetem kémia professzora az Obywatele RP (Lengyel Polgárok), egy 2016 óta működő informális csoport aktív tagja. A csoport célja az emberi jogok és a jogállamiság védelme, de a civil társadalom választási eljárásokban való részvételét is támogatja. 2018 óta kampányolnak azért, hogy Lengyelországban is legyenek a magyarhoz hasonló nyílt előválasztások, bár eddig sikertelenül. A 2019-es európai parlamenti választások előtt nyitott vitákat szerveztek a jelölteknek, ahol azoknak különböző politikai témákban feltett kérdésekre kellett válaszolniuk, amit a téma szakértői vitattak meg aztán.

Oana Preda

CERE

Románia

Két, az önkormányzati választásokhoz kapcsolódó kisléptékű helyi kampányt mutat be Oana Preda a romániai CERE képviselőjeként. Ezek szélesebb célja az volt, hogy az állampolgárok által felvetett ügyek erősebben megjelenjenek a jövőbeli polgármesterek és képviselők programjában. De a kampányok azt is bizonyítják, hogy bár a végeredmény fontos, az odavezető folyamat ugyanolyan súlyos esik a latba: mivel „együtt erősebbek vagyunk” a részt vevő polgárok közös cselekvését is serkentették, mint kapacitásfejlesztést. Ha elég erősek és jól szervezettek, a polgároknak szava van abban, hogy hogyan kerülnek kiválasztásra a jelöltek – ahogy az a Floreasca Civica szomszédsági csoport példája is mutatja.

Oana Preda 1996 óta dolgozik a román civil szektorban. Részt vet a Demokráciaért Egyesület munkájában, ahol tapasztalatokat szerzett a demokráciafejlesztés és a társadalmi részvétel terén. Később az az amerikai Nemzeti Demokrata Intézet (NDI) munkatársa volt Romániában, ahol civil szervezetek érdekérvényesítési törekvéseit támogatta. 2006-ban egyike volt a Társadalmi Részvételi Forrásközpont (CeRe) alapítóinak, amely az aktivizmus és civil részvétel egyik meghatározó szervezetévé vált. Ma ő a CeRe igazgatója. Oana elkötelezett civil aktivista, akik sok, a román társadalom számára fontos ügyért küzd.

A CeRe célja, hogy hozzájáruljon egy igazságos és egyenlő társadalom létrejöttéhez, amelyben az állampolgárok közösen állnak ki és hallgatják hangjukat a döntéshozatali folyamatokban. A CeRe állampolgári csoportok és szervezetek erősödését segíti. Emellett jelenleg egy, a civil részvétel terét védő informális koalíciót is koordinál.

Septimius Parvu

Expert Forum

Románia

“Választási megfigyelés Romániában: bővülő tapasztalatok” címmel Septimius Pârnu arról beszél, hogy hogyan jött létre a független civil szervezetek és aktivisták alkotta FiecareVot Conteaza (Minden szavazat számít) koalíció, és hogyan vált láthatóvá a választási időszakban 2016 óta. Emellett bemutat néhány általuk fejlesztett eszközt is, amelyek célja, hogy átláthatóbbá tegye a politikai finanszírozását és felhívja a figyelmet a választási reform szükségességére.

Septimius Pârnu a romániai Expert Forum think-tank szakértője a jó kormányzás és a választások területén. Több, mint 11 éve koordinál az aktív állampolgársággal, képzéssel, választási megfigyeléssel és a politikai klientúraépítéssel kapcsolatos projekteket. 2009 óta vesz részt szakértőként vagy koordinátorként választásmegfigyelő kampányokban Romániában és külföldön, például Moldovában, Szlovákiában, Litvániában és Montenegróban. 2015-ben megfigyelőként követte az észtországi online szavazást, és bőséges tapasztalatokkal rendelkezik az alternatív szavazási módszerek terén. Sokszor működött együtt olyan nemzetközi szervezetekkel mint az Európa Tanács, a Demokráciák Közössége és az EBESZ.

Septimius a politikai klientúraépítés és finanszírozás kérdésével is foglalkozik, sokat publikált ezen a területen. Kifejlesztette az egyetlen olyan román platformot, amely a pártok és kampányok finanszírozásával kapcsolatos adatokat és elemzéseket mutatja be 15 évre visszamenőleg: www.banipartide.ro. Már több éve vezet egy politikai klientúraépítéssel kapcsolatos programot, különös tekintettel a beruházási projektekre és a helyi intézményrendszereknek nyújtott tartalékalapokra – erről rendszeresen publikál, és interaktív platformot fejlesztett, amely megmutatja az ilyen pénzek felhasználásának politikai vetületeit.

Albena Simeonova

FEA

Bulgária

Albena Simeonova 2021-ben civil háttérrel lett parlamenti képviselő Bulgáriában. Biológiából és kémiából valamint környezeti menedzsmentből diplomázott, 2003 óta a Környezetért és Mezőgazdaságért Alapítvány vezetője. Munkáját Goldman Környezetvédelmi és UNEDP díjjal ismerték el 1996-ban és 1997-ben.

Monica Radu

Maison de l'Europe de Paris

Franciaország

Monica Radu a francia civil szervezetek választásokkal kapcsolatos tapasztalatairól fog beszélni. Monica a párizsi Európa Ház vezetője, és egyben az Európa Házak franciaországi szövetségének szóvivőjévé is választották. Emellett az Latin-Amerikai Haladó Tanulmányok (IHEAL) doktori hallgatója. Az University of Nanterre Paris X egyetemen összehasonlító politikai szociológiából szerzett diplomájával karrierjét az Európai Parlament Jean Monnet Házában kezdte projektmenedzserként és előadóként.

Anne-Kathrin Gräfe

Bundesnetzwerk Bürger-schaftliches Engagement

Németország

Anne-Kathrin Graefe fogja bemutatni "A civil társadalom és a német szövetségi választások 2021" című kiadványt, amely az Állampolgári Részvétel Szövetségi Hálózata (BBE) tagszervezeteinek a következő német kormány felé tett civil követeléseit gyűjtötte össze.

László Róbert

Political Capital Institute

Magyarország

Nem csak a sikeres lebonyolítás, a magas részvétel vagy a legtöbb szereplő számára elfogadható eredmények miatt tekinthető sikeres vállalkozásnak az előválasztás, amiről László Róbert beszél. Az Orbán-rendszer ellenzékének vitán felül leginnovatívabb politikai kezdeményezése áttörte a kormányoldal buborékát, megspórolta a korábban a választás napjáig tartó jelöltállítási csetlés-botlást, nem mellesleg vannak arra utaló jelek, hogy egy tisztulási folyamatot is beindított. A civil és a politikai szféra egyre szorosabb együttműködésének új fejezetét hozta el az előválasztás, s mivel ez a tendencia várhatóan folytatódni fog, nem érdemes eltagadni, inkább bele kell állni. A parlamenti többséget biztosító szavazói tömeg megszerzéséhez viszont rengeteg tennivalója van még az ellenzéknek, elsősorban a kisebb településeken. A közös lista összeállítása lehet a legfőbb konfliktusforrás, de a hatpárti gépezet dinamikáját a belső dominanciaharc is veszélyezteti, nem mellesleg a kormány is az ellenzéki egység megbontásának aktív résztvevője lehet.

László Róbert politológus, választási szakértő, a Political Capital elemzője. Egyetemi diplomáit a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemen (2004), illetve a Budapesti Corvinus Egyetemen (2009) szerezte. A Nemzeti Közsolgálati Egyetem választási igazgatási szakának oktatója. Fő kutatási területe a magyar választási rendszer, a témához kapcsolódó Political Capital-kezdeményezések szakmai irányítója.

Bihari György

C8 (Budapest 8th district)

Magyarország

Bihari György a Budapest VIII. kerületében működő C8 csoport munkájáról fog beszélni, különös tekintettel a közösségi alapokra és az emberek bevonására, valamint arról, hogy milyen visszasságokat láttak a 2019-es önkormányzati választás és kampány során, és hogyan tudtak fellépni ezek ellen.

A C8 - Civilek Józsefvárosért Egyesület 2019-ben jött létre, tagjai olyan helyi polgárok, akik hosszabb távon akarnak dolgozni Józsefvárosért. Kezdetre 2017-re nyúlik vissza, amikor a Közöd Civil Társaság Románé Bolba Mártát indította helyi időközi képviselő választáson. Majd 2018-ban még informális csoportként a demokratikus ellenzéki pártok támogatásával időközi polgármester-választáson Győri Péter indulását támogatták. 2019 a csoport kezdeményezte a kerületi demokratikus ellenzéki pártoknál egy közös ellenzéki polgármesterjelölt állítását, ami nagy sikerhez vezetett, hiszen az októberi választáson tagjuk, Pikó András lett Józsefváros polgármestere a szavazatok 49,6%-val.

A kb. tízéves aktivista múlttal rendelkező György az egyesület alapító- és elnökségi tagja. Mindig is érdekelték az emberi jogok és aggodalommal figyelte a magyar demokrácia erodálódását. Ennek egyik ellenszerét a civil szférában látta, ezért is iratkozott be 2017-ben az ELTE Civil és Közösségi Tanulmányok szakára, ahol arra jött rá, hogy a helyi közhatalom visszafoglalása nélkül nem lehet elérni változást. Ez motiválta arra, hogy a szakmai gyakorlatát a C8-nál töltsse, ahol éppen Pikó András kampányának szervezésekor került kapcsolatba a csoporttal. A kampányban a Részvételi Munkacsoportot koordinálta.

Bogdán Tímea

Érdekem az Érdeked
Egyesület (Nógrád county)

Magyarország

Bogdán Zsoltné Timi az észak-magyarországi falvakban végzett választói tudatosításról beszél előadásában. Timi a kisterenyei cigányvégben nőtt fel egy nagyon szegény cigány családban, ahol nem a továbbtanulás volt a motiváció, hanem a túlélés. A szakma megszerzése után szülői nyomásgyakorlás miatt férjhez ment 18 évesen. Két gyermeke mellett nagyon nagy erőfeszítéssel végezte el középiskolai tanulmányait, jelenleg az ORZSE harmadéves szociálismunkás hallgatója. Főállásban a salgótarjáni Gyerekesély programban jelenlétház vezetőként dolgozik. Nyolc éve dolgozik közösség-szervezőként, először a Magyar Szegénységellenes Alapítványnál majd ezután és jelenleg is az Ökotárs Alapítványnál. Önkéntesen tevékenykedik az Esélylabor Egyesületnél, az Adománytaxinál és a Civil Kollégium Alapítványnál.

A Nógrád megyében másodmagával végzett érdekvédő és közösség-szervezési munka hatékonyabbá, láthatóbbá tétele érdekében 2020-ban létrehozták az Érdekem az Érdeked egyesületet, mely több településen: Mátraverebély, Sámsonháza, Kisterenye, Mizserfa, Etes működik.

Csabalik Zsuzsa

PadTársak / Függetlenek A
Szinva Városáért (Miskolc)

Magyarország

Csabalik Zsuzsanna a tudatosan politizáló miskolci informális és formális közösség kialakulásáról, az elmúlt 5 év tapasztalatairól ad számot beszámolójában, benne kiemelten a sikeres 2019-es önkormányzati választásról és kampányról.

Csabalik Zsuzsanna a Padtársak Miskolc informális civil szervezet egyik képviselője. A „Tudatos Állampolgárrá válás” iskolájában tudatosan foglalkoznak közéleti kérdésekkel, ahol - valamennyi párttól egyforma távolságot tartva – az összefogás oldalán állnak. A jelenlegi polgármestert jelölő Függetlenek A Szinva Városáért Egyesület (Függetlenek SZIVE) elnöke.

Szulovszky István

Civil Kotta (Szentendre)

Magyarország

A 2017-es és 2019-es szentendrei önkormányzati választások példáján keresztül Szulovszky István olyan kérdésekre keresi a választ, hogy: mi a szerepe a civil szervezeteknek a választásokban? Politizáljon-e vagy sem? Hozzászólásának témája a választási időszak, mint a problémák megoldásának eszköze - mozgósítás és tematizálás az önkormányzati választásokon.

Szulovszky István a szentendrei Civil Kotta Egyesület elnöke és alapító tagja, jelenleg főállású közösségsszervező a Civil Kollégium Alapítvány "Rendszerszint" nevű országos közösségsszervező projektjének térségi munkacsoportjában. A Civil Kotta 2016-ban öntevékeny lakossági szerveződések támogatására, akkor még informális csoportként, 2021 óta működik egyesületként. Főbb ügyeik a helyi természeti értékek védelme és a lakosság közügyekbe való beleszólási joga és lehetőségei, a részvételiség körül forogtak. Közéleti aktivitásuk nagyban hozzájárult az önkormányzat 2019-es leváltásához és egy új, nyitottabb civil önkormányzat felállításához. Jelenleg a helyi közügyek országos vetületére koncentrálnak jobban, amit szövetségeseikkel térségi és országos együttműködésben terveznek megoldani.

Vojtonovszki Bálint

Freie Ungarische Botschaft
(Berlin)

Németország/Magyarország

Vojtonovszki Bálint budapesti szociológus és közösségsszervező, 2014 óta él Berlinben. A Freie Ungarische Botschaft elnökségi tagja.

"#ittszavazok – külföldi szavazók mozgósítása" címmel Vojtonovszki Bálint egy speciális kampányt mutat be, melyet a Berlinben élő magyarok által alapított, a magyarországi jogállamiság és a társadalmi szolidaritás erősítéséért dolgozó önkéntes szervezet, a Freie Ungarische Botschaft valósított meg. A FUB először a 2018-as parlamenti választások során buzdította a külföldön élő magyarokat a részvételre. Egy évvel később már a Németországban élő kelet-európaiak szervezeteivel közösen az Európai Parlamenti választásokra mozgósították a szavazókat. Végül de nem utolsósorban, a közelmúltban zártak le egy kampányt, amelynek célja a levélszavazás lehetővé tétele volt, mivel a legtöbb külföldön élő magyarnak utaznia kell, ha szavazni akar, ami abszurd (és nemcsak a járványhelyzet alatt). Mit értek el? Mit tanultak ezekből az akciókból? Miért érdemes bevonni a külföldön élőket? – Bálint ezekre a kérdésekre keresi a választ előadásában.